

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roberto Bellarmini Politani, Societatis Iesu, S. R. E.
Cardinalis, Institutiones linguæ Hebraicæ**

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

[Genf], 1619

De figuris versuum Hebraicorum. 7.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69647](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69647)

2 Sunt qui velint cuius liberum esse no-
ua, & à superioribus diuersa carminum
genera sibi excogitare. Verùm quum tot,
ac tam varia sint nobis iam à viris peri-
tissimis huius linguæ proposita, tutius erit
horum se imitatore[m] profiteri, quàm esse
noua, ac fortasse temeraria artis auctorem.

CAPVT VII.

De figuris versuum Hebraicorum.

Habent & Hebræorum ver-
sus suas figuras: quarum no-
mina, & proprietates ex Lati-
na prosodia iam nota esse omnibus
debent.

I. *Synaresis.*

1 Reperitur hæc figura potissimum
in sceua simplici mobili, atque in v-
troque composito, cateph patach,
& cateph segol. De quibus hæc duæ
regulæ proponuntur.

2 Prima, Sceua simplex sub litera
initiali, sub daghessata, & post pun-
ctum

Etum longum, frequenter cum sequente puncto coalescit, & cum eo unam syllabam efficit, ut ex his tribus quadratis Eliæ versibus (Cant. 2.) intelliges.

במקום שורק שלוש נקודות

Bimkō sciurek scialosc nekuddoth.

In loco sciurek tria puncta, id est kibbutz.

Hic vox נקודות nekudoth habens sceua initiale, spondæum efficit; ac si scriptum esset נקדות nukdōth dissyllabum.

ואבאר עשר הנקודות

Vaavaer ngheser hannekuddoth.

Et explicabo decem puncta.

Vox הנקדות hannekuddoth habens sceua daghesata, trisyllaba est, quasi הנקדות. De trisyllaba vide sequentem regulam.

רק אם בטעם הן עומדות

Rak im battangham hen nghomedoth.

Nisi quando cum accentu consistunt, id est

vocales.

Vox **נְחֹמֶדוֹת** *nghomedoth* habes sceua post longam vocalem, spondeum efficit, ac si esset **נְחֹמֶדוֹת**.

3 Secunda, Vtrumque sceua compositum, cateph patach, & cateph segol, eodem modo, quo simplex, cum sequente puncto coalescit, & in vnam syllabam contrahitur. Vtriusq; exemplum habes in hoc versu quadrato Eliæ, Cant. 2.

רָפוֹת אַחֲרֵי הֵן נְאֻדוֹת

Raphot achare hen neeghadoth.

Raphata tum congregantur.

Hic vox **אַחֲרֵי** disyllaba est, quasi **אַחֲרֵי** *achre*, & **נְאֻדוֹת** trisyllaba, quasi **נְאֻדוֹת** *negadoth*. Huc etiam spectat vocabulum **וַאֲבֵאֵר** paulò ante in exemplo propositum. Est enim ex hac regula trisyllabarum, perinde ac si scriberetur **וַאֲבֵאֵר** *vabaer*.

2. *Diaeresis.*

1 Sceua quiescens post punctum breue,

breue, nonnunquam metri necessitate fit mobile, ita vt à suo puncto, & litera præcedente, cum qua in vna syllaba cohærebat, penitus distrahatur, vt כִּלְמֵם בְּאַחַד נִחְלְקוּ וַיִּהְיוּ

Cullam cheechad nichleku vaji heju.

Omnes sicut vnus diuiduntur, & erunt,
 &c. Hic וַיִּהְיוּ fit quadrisyllabum pro וַיִּהְיוּ vajiū, trisyllabo. Est enim carmen generis xvj.

3. *Ectasis, siue Diastole.*

ו initialis positum pro ו copulatiuo, per hanc figuram (siue sequatur sceuata litera, siue non) producit, vt Cant. 2. quadrato Eliæ.

בְּאֵר הֶטֶב וּבְלִי חִידוֹת

Baer hetev uveli chidoth.

Explicare bene, & sine enigmate.

Et ibidem, וּמִדְגֵשׁ הֵן נִפְרָדוֹת

Vmiddaghesc hen niphradoth.

Et à daghes separantur.

In priore versu וּבְלִי, & in posteriore וּמִדְגֵשׁ producit ו initialis, quod alio-

alio-

alioquin breuem syllabam facere solet, vt diximus suprà cap. i. nu. 1. huius partis.

2. Sceua simplex mobile produci videtur in voce בִּיּוֹר Cant. 7. Eliæ, disticho 9. quod est decimi generis carmen.

וְכַאֲשֶׁר בִּיּוֹר יִהְיֶה חִירֶק

Vechaascier bei od jie chirek

Et quando in Iod fuerit chiric.

Nisi malis elidi Iod, & patach sceua produci, quod minus probabile videtur.

4. *Tmesis duplex.*

Prior.

1. Hebræi suos versus non semper continenti, & omnino cohærenti syllabarum serie scribunt, more Latinorum: sed singulos pro pedum multitudine, modò in duas, modò in tres, modò in quatuor regiones, seu spatia diuidunt, salua tamen eadem prorsus integritate, & ratione metri-

ca,

ca. Atque harum regionum initium
plerumque facit יתך siue Iambus, qui
partes versus aliquo interuallo di-
stinguit, vt Elias Cant. 1.

אֲשֶׁה לְכָבִי נָא אֵלֵי כַפַּיִם

אֵל־אֵל אֲשֶׁר חֲסְדוֹ בְּהַשְׁמַיִם

Essa leuauai na ele cappaim.

El el ascier chafdo, behasciamaim.

Leuabo cor meum nunc ad manus

Ad Deum cuius misericordia in celis.

Nota ה demonstratiuum post כ
in voce vltima.

2 Quòd si יתך hîc incidat in me-
diam dictionem, distrahitur illa per
Tmesin interposito signo conjun-
ctionis instar maccaph, & quicquid
est ante illud יתך cum antecedentibus
connectitur: ita vt יתך sit initium no-
uæ regionis, vt in his tribus exemplis
videbis Eliæ, Cant. 7.

שָׁבָא זֶה יֵצֵא מִכָּלֵל הִנֵּה

Scieua ze ietse mi velal hinne.

Scieua transgreditur regulam hanc ecce.

יקר

יִקְדְּמוּהוּ חֲמִשָּׁה הַגְּדוֹלִים

Iekadmuhu chamiscia hagggedolim

Precedent ipsum quinque magna.

לִי יִעֲזֹר כִּיּוֹם וַיְדוּ יִחְזִיק

Li janghazor caijō vejadi ia chazik.

Mihi auxiliabitur iuxta diem, & manum meam roborabit.

3 Idem fit in carmine quadrato ob solam versus aliquam distinctionē, etiam si illud Iambum non habeat, vt Cant. 2.

אוֹתוֹ מְנִיעוֹת וּמְנַדוֹת

Otho meni nghoth vmenaddoth.

Ipsum mobile reddunt, atque commouent.

Prior hæc Tmesis ad vnam sc̄riptionis elegantiam videtur pertinere.

Posterior Tmesis.

4 Integra dictio interdum ita distrahitur, vt prior illius pars præcedentem versum finiat, posterior vero sequentem inchoet, vt Cant. 1. Elix. disticho 4.

הלך

הַלּוֹךְ וְרֵן נִקּוּד וְאוֹתוֹת וּמִשֵּׁ

פֶּטֶם לְאוֹר אוֹצִיא כְּצַהֲרַיִם

Hilluc vedin nikkud veothijoth v-
misc.

patam leor ot si chetsaharaim.

Usus, & ius punctuationis, & notarum,

*Et iudicium eorum in lucem proferam, ut
meridiem.*

5 Sic apud eundem Cant. 4. disti-
cho 6. distrahitur in duobus versibus
hæc vox וְשֵׁלֶם & felicitas.

6 Verum hæc posterior Tmesis
minus frequens est in carmine: in o-
ratione autem soluta locum non ha-
bet, etiamsi apud Latinos, Græcosq;
nusquam non obuia sit. Hebræi e-
nim, quando vnus versus, vel, vt ap-
pellant, linea orationis solutæ voca-
bulum integrum ob spatij angustias
capere non potest, relicta, ibi vna,
vel pluribus ejus literis tanquam ob-
sidibus, totum in proximè sequenti
versu seponunt, hoc modo:

S

שֵׁלֶם

קמץ הנדול נקרא כי האדם יקמץ
 פיהו במבטאו והו מורכב מהפתח ו
 והחלם תחת האות כמו ו ז ח

Kamets haggadol nikra chi haadam
 ikmats

Pihu bammivtao vehu murcav me-
 happathach

Vehacholem tachath haoth chemo
 va za cha.

Kamets magnum vocatur, quia homo colligit os suum in prolatione ipsius. Est autem compositum ex patach, & cholem, sub litera, ut va, za cha.

Notatio.

Si syllaba, hac posteriore Tmesi resecanda, habeant daghes forte, non fit distractio: sed integra dictione ibi relicta (eo quod daghes forte initio sequentis versus proferrri non possit) ille prior versus fit hypermeter, syllabam habens superuacaneam: qua tamen referenda sit ad initium sequentis versus, cuius iccirco prima syllaba desideratur.

ישמח

ישמח וישׁש בנבור

עת שלוף חרבו

Ismach vejascisc cheghibbor
Ngheth scieloph charbo.

*Caudebit, & exultabit sicut Cigas
Tempore educendi gladium suum.*

9 In hoc disticho, quum dalet sit tertij generis, superest syllaba בור addenda sequenti segor: cui vna deest syllaba, quum sit secundi generis. Eiusmodi tamen hypermetri versus cognoscendi sunt studiosis potiùs, quàm imitandi.

C A P. V I I I.

De coniunctione versuum diuersi generis, & de cesura.

Ipsi in carminibus Hebræorum plerumque ad finem vsq;, tum dalet, tum segor, atque adeo omnes versus eiusdem sunt generis, vt Latinorum, & Græcorum hexametri, tamen licet etiam

S 2 in